

VIKNA KOMMUNE

Vikna kommune

MELDING OM VEDTAK

Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

— Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
2015/34-185 Roger Andersen, 74 39 33 13 000 15.02.2016

Melding om vedtak - Havbruksfondet - Høringsuttalelse fra Vikna kommune.

Se vedlegg.

Med hilsen

Roger Andersen
konsulent

Kopi til:
Dag Roar Opdal

VIKNA KOMMUNE

Postadresse

Postboks 133, Sentrum
7901 RØRVIK

Telefon

74 39 33 00

Telefaks

74 39 00 70

E-post: vikna@vikna.kommune.no

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.: 2015/34-176
Arkiv: 000

Dato: 05.01.2016
Saksbehandler/Tlf: Dag Roar Opdal / 74 39 33 91

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
5/16	Formannskap	19.01.2016
5/16	Kommunestyre	04.02.2016

Havbruksfondet - Høringsuttalelse fra Vikna kommune.

Vedlagte dokumenter:

- 1 Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement - Høring av forslag til innretning av havbruksfondet - høringsfrist 18.02.2016
- 2 E-post - Høring av forslag til innretning av havbruksfondet
- 3 Havbruksfondet - Høringsuttalelse fra Nettverket for kyst- og fjordkommuner og Sjømat Norge

Dokumenter ikke vedlagt:

- Meld. St. 16 (2014-2015) "Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett" (kalt "havbruksmeldingen")

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Vikna kommunestyre er svært positiv til etablering av et havbruksfond.

Vikna kommunestyre går inn for at inntektene tar utgangspunkt i en fordeling etter en fordelingsnøkkel med lokalitets-MTB, og at utbetaling til berørte kommuner og fylkeskommuner skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn.

Fordeling av de kommunale midlene bør vektes slik:

- **Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet.**
- **En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter.**

Det forutsettes at:

- **Tildeling av midler fra havbruksfondet ikke medfører en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.**
- **Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.**

Saksprotokoll i Formannskap - 19.01.2016

Behandling:

Ingen andre forslag til vedtak

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vikna kommunestyre er svært positiv til etablering av et havbruksfond.

Vikna kommunestyre går inn for at inntektene tar utgangspunkt i en fordeling etter en fordelingsnøkkel med lokalitets-MTB, og at utbetaling til berørte kommuner og fylkeskommuner skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn.

Fordeling av de kommunale midlene bør vektes slik:

- **Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet.**
- **En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter.**

Det forutsettes at:

- **Tildeling av midler fra havbruksfondet ikke medfører en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.**

Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 04.02.2016

Behandling:

Forslag fra Eva Sydskjør (Ap)

(Tilleggsforslag: Nytt kulepunkt under forutsetninger)

Det forutsettes at lokaliteter som er med i beregningen faktisk blir benyttet.

Forslag fra Merethe Lervåg (SV):

(Endringsforslag til første setning i vedtaket)

Vikna kommune beklager at det ikke ble innført arealavgift på sjørelatert næring, men aksepterer at det ble etablert havbruksfond som et alternativ.

Representanten Eva Sydskjør (Ap) trakk sitt forslag før votering.

Votering:

Det ble først votert alternativt mellom formannskapets forslag til første linje i vedtaket og forslag fra Merethe Lervåg.

Formannskapets forslag vedtatt med 21 mot 1 stemme.

Deretter ble det votert over formannskapets forslag til vedtak.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar:

Vikna kommunestyre er svært positiv til etablering av et havbruksfond.

Vikna kommunestyre går inn for at inntektene tar utgangspunkt i en fordeling etter en fordelingsnøkkel med lokalitets-MTB, og at utbetaling til berørte kommuner og fylkeskommuner skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn.

Fordeling av de kommunale midlene bør vektes slik:

- **Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total lokalitetskapasitet.**
- **En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter.**

Det forutsettes at:

- **Tildeling av midler fra havbruksfondet ikke medfører en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.**
Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.

SAKSGRUNNLAG

Høring av forslag til innretning på havbruksfondet.

Høringsuttalelse fra Nettverket for kyst- og fjordkommuner og Sjømat Norge.

Meld. St. 16 (2014-2015) "Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett" (kalt "havbruksmeldingen" <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-2014-2015/id2401865/>).

SAKSOPPLYSNINGER

I Meld. St. 16 (2014-2015) "Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett" (heretter "havbruksmeldingen") presenterer regjeringen et nytt system for justering av kapasiteten i oppdrettsnæringen basert på miljøindikatorer, handlingsregler og en inndeling av kysten i produksjonsområder. Regjeringen er videre bedt om å opprette et havbruksfond som skal sikre en rimelig fordeling av kommunal sektors andel av vederlaget på alle fylkeskommuner og kommuner med oppdrettsvirksomhet.

Nærings- og fiskeridepartementet ønsker innspill på hvordan havbruksfondet som skal fordele vederlaget fra kapasitetsendringer i oppdrettsnæringen bør fordeles. Alle innspill vurderes i det videre arbeidet med utformingen av havbruksfondet. Regjeringen vil utarbeide et forslag som sendes på høring ved en senere anledning.

I dette høringsnotatet drøftes blant annet:

- ✓ Fordelingsnøkler mellom a) fylkeskommuner og kommuner, b) kommuner og c) fylkeskommuner
- ✓ Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet
- ✓ Administrasjon av fondet

Høringsinstansenes innspill må være departementet i hende senest 18. februar 2016.

Ifølge Nofima sto havbruksnæringen i 2013 for en direkte verdiskaping i form av bidrag til BNP på 14,7 milliarder kroner og en sysselsetting i antall årsverk på 9 621. Brutt ned på lokalitetsnivå tilsvarer dette i gjennomsnitt en verdiskaping på 25,7 millioner kroner, eller en sysselsetting på 17 årsverk, per lokalitet i bruk. Nofima har også beregnet at havbruksnæringen i 2013 kjøpte varer og tjenester i Norge for 34,3 milliarder kroner. Innkjøp hos leverandørindustrien utgjorde 14 678 årsverk i avledet virksomhet samme år.

I regjeringens politiske plattform går det derfor frem at kommuner som stiller areal til rådighet for havbruksnæringen bør oppleve større positive ringvirkninger fra aktiviteten. Den politiske plattformen sier også at store deler av vederlaget for nye konsesjoner bør tilfalle berørte kommuner.

I havbruksmeldingen beskrives et system for kapasitetsjustering uten at det legges opp til etablering av store oppdrettsfrie "branngater" (barrierer mot spredning av parasitter og sykdom mellom produksjonsområder). Departementet tar heller sikte på å benytte naturlige branngater, vurderinger basert på modellering av smittespredning, samt mindre, lokale justeringer i lokalitetsstrukturen. Dersom branngater likevel blir aktualisert på et senere tidspunkt, så er det naturlig at vertskommunene for branngatene, "branngatekommunene", blir tilgodesett med en andel av inntektene fra fremtidige kapasitetsøkninger siden de bidrar til felleskapets beste.

Størrelsen på inntektene til havbruksfondet vil avhenge av hvor mye ny produksjonskapasitet

som blir tildelt, noe som i henhold til systemet beskrevet i havbruksmeldingen igjen vil avhenge av lakselussituasjonen.

Departementet har i tabell 1 satt opp en oversikt over hvor store inntektene kan bli under ulike forutsetninger:

Tabell 1: Kommunal sektors inntekter fra økt kapasitet i år 1.

Andel vekst/ vederlag pr. tillatelse	10 mill. kr	30 mill. kr	50. mill. kr	70 mill. kr
Vekst i 100% av prod.områder	455 397 976	1 366 193 928	2 276 989 880	3 187 785 831
Vekst i 50% av prod.områder	227 698 988	683 096 964	1 138 494 940	1 593 892 916
Vekst i 10 % av prod.områder	45 539 798	136 619 393	227 698 988	318 778 583

Utregningen er basert på at MTB. Det står for Maksimalt Tillatt Biomasse og er ordningen som i dag regulerer omfanget av et løyve til oppdrett av laks og regnbueørret. Med en konsesjon fikk en med MTB ordningen, innført 1. januar 2005, anledning til og til en hver tid ha 780 tonn biomasse stående i sjøen (med unntak i Troms og Finnmark, med 945 tonn pr MTB).

Tildelt til kommersielle matfisktillatelser på konsesjonsnivå pr 24.11.2015 var på totalt 787 459 tonn og det var tildelt 945 kommersielle matfisktillatelser. Det gir en gjennomsnittlig størrelse på en tillatelse på ca. 830 tonn. Ordinær størrelse er 780 tonn sør for Troms, men i Finnmark og Troms er ordinær størrelse på 945 tonn. Dersom det eksempelvis blir vekst i 50 prosent av produksjonsområdene, altså 3 prosent vekst i MTB totalt, innebærer det at det skal tildeles 28,46 nye tillatelser: $(787\,459 \text{ tonn} * 0,03) / 830 \text{ tonn} = 28,46$. Antall nye tillatelser multipliseres med oppnådd pris pr konsesjon, eks. $28,46 * 30 \text{ mill. kroner}$, som så må ganges med 0,8 for å få kommunal sektors andel av inntektene. Dette gir 683 096 964 kroner. I praksis er ikke konsesjonene delelige og det kan ikke tildeles konsesjoner på eks. 0,46 ganger vanlig størrelse. Dersom det derimot antas at deler av veksten tildeles som økt MTB på eksisterende tillatelser til samme pris per tonn som nye tillatelser, vil det gi samme resultat som i dette eksempelet. Tabell 1 gir en oversikt over kommunal sektors inntekter hver gang det tildeles ny kapasitet, som i henhold til havbruksmeldingen vil skje annethvert år. Tabell 2 gir en oversikt over årlige inntekter for kommunene, funnet ved å dividere verdiene i tabell 1 med 0,8 og multiplisere med 0,7 for å få kommunenes andel, for så å dividere med 2 for å få årlige inntekter.

Tabell 2: Kommunenes årlige inntekter fra økt kapasitet med fordeling av inntektene over to år.

Andel vekst/ vederlag pr. tillatelse	10 mill. kr	30 mill. kr	50. mill. kr	70 mill. kr
Vekst i 100% av prod.områder	199 236 614	597 709 843	996 183 072	1 394 656 301
Vekst i 50% av prod.områder	99 618 307	298 854 922	498 091 536	697 328 151
Vekst i 10 % av prod.områder	19 923 661	59 770 984	99 618 307	139 465 630
Arealavgift á 17 øre per kilo	221 000 000	221 000 000	221 000 000	221 000 000

I tabell 2 vises også inntektene fra en arealavgift på 17 øre per kilo, med utgangspunkt i et

produsert volum på 1,3 millioner tonn. Kommunenes årlige inntekter fra havbruksfondet vil altså kunne overstige inntektene kommunene ville fått med en arealavgift dersom 50 prosent av produksjonsområdene åpnes for vekst, og hvor det oppnås et vederlag for nye tillatelser på om lag 27-28 millioner kroner (eller tilsvarende pris for økt MTB).

Stortinget har i sin innstilling gått inn for at 80 prosent av vederlaget fra fremtidig økt kapasitet skal tilfalle kommuner og fylkeskommuner. I tillegg er departementet kjent med at Stortinget under sin behandling har forutsatt en fordeling med 20 prosent til staten, 10 prosent til fylkeskommunene og 70 prosent til kommunene.

Tabell 3: Fordeling på fylkeskommuner basert på inntekter på 100 mill. kroner og basert på lik fordeling eller fordeling etter andel av total lokalitets-MTB (Kilde for lokalitets-MTB: Akvakulturregisteret, Fiskeridirektoratet)

Fylkeskommune	Lokalitets-MTB	Andel total lokalitets-MTB	Kr basert på 100 mill. kr og fordeling etter lokalitets-MTB	Kr basert på 100 mill. kr og lik fordeling
Aust-Agder	1 495	0,05 %	kr 49 140	kr 9 090 909
Vest-Agder	31 980	1,05 %	kr 1 051 170	kr 9 090 909
Rogaland	173 480	5,70 %	kr 5 702 219	kr 9 090 909
Hordaland	457 165	15,03 %	kr 15 026 832	kr 9 090 909
Sogn og Fjordane	240 690	7,91 %	kr 7 911 385	kr 9 090 909
Møre og Romsdal	285 798	9,39 %	kr 9 394 051	kr 9 090 909
Sør-Trøndelag	346 060	11,37 %	kr 11 374 855	kr 9 090 909
Nord-Trøndelag	250 340	8,23 %	kr 8 228 577	kr 9 090 909
Nordland	608 410	20,00 %	kr 19 998 195	kr 9 090 909
Troms	400 285	13,16 %	kr 13 157 209	kr 9 090 909
Finnmark	246 622	8,11 %	kr 8 106 367	kr 9 090 909
Totalsum	3 042 325	100,00 %	kr 100 000 000	kr 100 000 000

Det understrekes at inntektene kan bli høyere eller lavere avhengig av hvor mye ny kapasitet som blir tildelt og til hvilken pris.

Tabell 4: Fordeling av samlet proveny på hhv. 500 mill. kroner, 1 mrd. kroner og 2 mrd. kroner på kommuner basert på lokalitets-MTB per 10.11.2015

Kommunenavn	Lokalitets-MTB pr. kommune	Andel av samlet lokalitets-MTB	Inntekter fra proveny på 500 mill. kr	Inntekter fra proveny på 1 mrd. kr	Inntekter fra proveny på 2 mrd. kr
Vikna	57720	1,90 %	9 490 410	18 980 820	37 961 640
Nærøy	89700	2,95 %	14 748 610	29 497 220	58 994 441
Leka	28860	0,95 %	4 745 205	9 490 410	18 980 820

RÅDMANNENS VURDERING

Stortingets intensjon med havbruksfondet er å sikre en rimelig fordeling av pengene på alle kommuner med oppdrettsvirksomhet. At også kommunene gjennom sitt tilretteleggingsarbeid får ta del i denne verdiskapingen er ikke mer en rett og rimelig slik rådmannen ser det. Det er også viktig at fondet skal bidra til å stimulere kommunene til å gi næringen tilgang til egnede lokaliteter. Å få til en ordning som skal være enkel å administrere og som gir mest mulig forutsigbare inntekter er også fornuftige hensyn å ta.

Det er særdeles viktig å presisere at tildeling av midler fra havbruksfondet ikke må medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til de kommunene som er berettiget tilskudd fra dette fondet. Rådmannen mener videre at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet, og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017. (Dette i overensstemmelse med høringsuttalelsen fra Nettverket for kyst- og fjordkommuner og Sjømat Norge.)

Rådmannen er enig med departementet i at inntektene fra fremtidige kapasitetstildelinger bør fordeles på alle fylkeskommuner og kommuner som har oppdrettsvirksomhet, uavhengig av om fylkeskommunen/kommunen ligger i et område hvor kapasiteten på konsesjonsnivå økes, reduseres eller holdes uendret. Stortinget har lagt til grunn at alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet skal få en andel av fondet, ikke bare kommuner og fylkeskommuner som tilrettelegger for nye lokaliteter. Et argument mot at kun kommuner i produksjonsområder som får vekst tilgodeses, er også at kommuner i produksjonsområder hvor kapasiteten holdes uendret eller reduseres grunnet den biologiske situasjonen opplever større negative virkninger av aktiviteten, og at det derfor er vel så gode grunner for at disse kommunene bør få en andel av fondet. I områder med en mindre god biologisk situasjon kan det også være større behov for klarering av nye og mer egnede lokaliteter for oppdrett, og kommunene bør derfor gis incentiver i den retning.

Å fordele inntektene likt på alle kommuner er derimot ingen god ide. I et eksempel hvor kommunenes andel av provenyet det første året er på 1 milliard kroner, vil det innebære en utbetaling på 6,25 millioner kroner til den enkelte kommune. Det er imidlertid store forskjeller i hvor mye oppdrettsvirksomhet det er i de ulike kommunene, og en lik fordelingsnøkkel vil derfor gi urimelige utslag. Rådmannen er av den mening at kommuner som har mye oppdrettsvirksomhet bør få en større andel av inntektene. Lik fordeling gir heller ingen incentiver til å tilrettelegge for nye eller mer egnede lokaliteter. Tildeling etter fysiske arealbeslag eller slaktevolum vurderes heller ikke å være fullgode løsninger

Rådmannen går inn for at inntektene fordeles etter lokalitets-MTB. En slik fordelingsnøkkel er enkel å forholde seg til, og sikrer at kommunene med mest oppdrett også får størst andel av inntektene. Fordelingsnøkkelen gir også en forutsigbar og stabil fordeling av inntektene, i tillegg til at den gir et incentiv til å tilrettelegge for nye lokaliteter.

Departementet utreder tre modeller for utbetaling fra fondet:

- ✓ Umiddelbar utbetaling
- ✓ Fast utbetaling
- ✓ Prosentvis utbetaling

Rådmannen konkluderer med at umiddelbar utbetaling er å foretrekke. Administrasjonen vil holdes på et minimum dersom inntektene fordeles etter en fordelingsnøkkel med lokalitets-MTB, og at utbetalingen til berørte kommuner og fylkeskommuner skjer umiddelbart etter at midlene er kommet inn. Andre løsninger vil kreve mer administrasjon.

KONKLUSJON/TILRÅDING

I samsvar med forslaget til vedtak.

Rørvik, 11.01.2016

Roy H. Ottesen
rådmann